19/08/2020

Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος στην Ι.Μ. Παντοκράτορος

/ Αγιορείτικα

Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος εορτάζεται σήμερα -με το πατρώο ημερολόγιο- στο Άγιον Όρος. Οι φωτογραφίες με τον πολύ όμορφο στολισμό των εικόνων και της εκκλησίας είναι από την πανηγυρίζουσα σήμερα -19 Αυγούστου- Ιερά Μονή Παντοκράτορος Αγίου Όρους.

Θέση και ονομασία της Μονής

Η «βασιλική και πατριαρχική μονή του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών ᾽Ιησού Χριστού του Παντοκράτορος» είναι κτισμένη επάνω σε βραχώδες έξαρμα, στην απόληξη δασωμένης πλαγιάς και σε ύψος 30 περίπου μέτρων από τη θάλασσα, στη βορειοανατολική πλευρά της χερσονήσου του ῾Αγίου Όρους. ῾Η θέση αυτή της παρέχει το προνόμιο μιας εξαιρετικής θέας τόσο προς το βόρειο Αιγαίο, με άμεσα ορατή τη Θάσο, αλλά και τη Λήμνο, τη Σαμοθράκη και, σπανιότερα, την Ίμβρο, όταν ο καιρός είναι καθαρός, όσο και προς τις νοτιοανατολικές ακτές του ῾Αγίου Όρους και τον επιβλητικό Άθωνα, με την απότομη κορυφή του.

Η θέση της Μονής εξαίρεται από Έλληνες και ξένους συγγραφείς και περιηγητές. ῾Ο ᾽Ιωάννης Κομνηνός σημειώνει στο Προσκυνητάριόν του το 1701 ότι «το ιερόν και σεβάσμιον μοναστήριον του Παντοκράτορος είναι πολλά εύμορφον, διότι ευρίσκεται εις τοποθεσίαν καλήν σιμά εις την θάλασσαν, περιτριγυρισμένον με

κάστρον στερεόν», ενώ ο Κοσμάς Βλάχος σημειώνει με γλαφυρό ύφος ότι η Μονή «κείται επί της ανατολικής παραλίας του Όρους στηρίζουσα την βορειοανατολικήν αυτής πλευράν επί κυματοπλήγος βράχου· ο ορίζων αυτής είναι ευρύτατος και η θραυομένη προ των βάσεων αυτής τρικυμιώσα θάλασσα παρέχει άγριον και απολαυστικόν θέαμα».

Στη νότια πλευρά του βραχώδους εξάρματος επί του οποίου δεσπόζει η Μονή, κατασκευάστηκε μικρό λιμάνι, το ένα από τα δύο «μανδράκια» του ῾Αγίου ῞Ορους, που ασφάλιζε κατά το παρελθόν τα μικρά πλοιάρια σε περιπτώσεις τρικυμιών. ᾽Εκτός της θαλασσίας προσβάσεως, στη Μονή οδηγεί σήμερα δασικός δρόμος που διανοίχθηκε από τις Καρυές, διακλαδιζόμενος αριστερά από τον δρόμο που κατευθύνεται προς τη Μονή ᾽Ιβήρων, μετά τη γέφυρα. Συνδέεται επίσης με μονοπάτια, τόσο με τη Μονή Βατοπεδίου προς τα βορειοανατολικά, όσο και με τις Μονές Σταυρονικήτα και ᾽Ιβήρων, ενώ σε καλή κατάσταση διατηρείται και το λιθόστρωτο που συνδέει τη Μονή με την υποκείμενη σ᾽ αυτήν Σκήτη του Προφήτου ᾽Ηλιού, μέσα από μία εντυπωσιακή διαδρομή.
῾Η Μονή ονομάζεται στα αρχαιότερα βυζαντινά έγγραφα «**θείον φροντιστήριον του παντοκράτορος σωτήρος Χριστού**», και αργότερα «βασιλική και πατριαρχική μονή του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών ᾽Ιησού Χριστού του Παντοκράτορος», ονομασία που μας παραπέμπει στην, αρχαιότερη, ομώνυμή της βυζαντινή μονή που βρισκόταν στην Κωνσταντινούπολη, την περιώνυμη μονή Παντοκράτορος, στην οποία μόνασαν μεγάλες μοναστικές μορφές της βυζαντινής περιόδου. Κατέχει την έβδομη θέση στην ιεραρχία των είκοσι κυρίαρχων αθωνικών Μονών, μετά τη Μονή Κουτλουμουσίου και πριν από τη Μονή Ξηροποτάμου. ῞Εχει αντιπροσωπείο στις Καρυές, τιμώμενο επ᾽ ονόματι των Τριών ῾Ιεραρχών, ενώ, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη του ῾Αγίου ῞Ορους, ανά πενταετία ασκεί επιστασία στην τετράδα των Μονών της ᾽Ιβηριτικής πρωτεπιστασίας (Μονές ᾽Ιβήρων, Παντοκράτορος, Φιλοθέου, Σιμωνόπετρας).

Πληροφορίες: Φίλοι Ιεράς Μονής Παντοκράτορος